

Yhteistoimintasopimus ympäristönsuojelusta Hartolan ja Sysmän kanssa

khall 26.05.2025 § 115

749/00.04.01/2025

Päätös	Ehdotukset hyväksyttiin.
Esittelijä	kaupunginjohtaja Parkkonen, Jari
Päätösehdotus	Kaupunginhallitus päättää ehdottaa valtuustolle, että käytyjen neuvottelujen ja kuntien yhteisen valmistelun pohjalta 1. valtuusto hyväksyy Hartolan kunnan ja Sysmän kunnan ympäristönsuojelun järjestämisvastuun siirron Heinolan kaupungille 1.1.2026 alkaen 2. ja hyväksyy liitteenä olevan yhteistoimintasopimuksen.
Toimivalta	Hallintosääntö 7 §
Valmistelija	hallinto- ja kehitysjohtaja Hanna Hurmola-Remmi, 044 780 1420, etunimi.sukunimi@heinola.fi
Valmistelu	Kuntalain 8 §:n mukaan kunta voi järjestää sille laissa säädetyt tehtävät itse tai sopia järjestämisvastuun siirtämisestä toiselle kunnalle tai kuntayhtymälle. Lakisääteisessä yhteistoiminnassa järjestämisvastuu on kunnan puolesta toisella kunnalla tai kuntayhtymällä. Tehtävien hoidosta järjestämisvastuussa oleva kunta tai kuntayhtymä vastaa järjestettävien palvelujen ja muiden toimenpiteiden: 1) yhdenvertaisesta saatavuudesta; 2) tarpeen, määrän ja laadun määrittelemisestä; 3) tuottamistavasta; 4) tuottamisen valvonnasta; 5)viranomaiselle kuuluvan toimivallan käyttämisestä. Kunta vastaa tehtäviensä rahoituksesta, vaikka järjestämisvastuu on siirretty toiselle kunnalle tai kuntayhtymälle. Asian valmistelu Seudullisen lupa- ja valvontatoiminnan kehittämistä on valmisteltu syksystä 2024 alkaen mm. viranomaisneuvotteluilla yhdessä Heinolalan, Hartolan ja Sysmän kanssa. Myös litti on ollut keskusteluissa mukana, mutta jättäytynyt valmisteluista pois. litin palvelusopimusta jatketaan Heinolassa nykyisen mallin mukaisesti.

Yhteistyötä kuntien kesken on tehty jo aiemminkin toiminnallisesti, kun Heinola on hoitanut palvelusopimukseen perustuen mm. Hartolan ja Sysmän ympäristönsuojelun tehtäviä sekä Hartolan rakennusvalvonnan tehtäviä. Yhteistyö on perustunut ns. palvelusopimusmalliin ilman järjestämisvastuun siirtoa ja kuntien omat toimielimet ovat vastanneet mm. palvelutoimintaan liittyvästä päätöksenteosta.

Yhteistyön kehittämisen tavoitteeksi on nyt neuvottelujen pohjalta valmisteluissa määritelty myös järjestämisvastuun siirtäminen ja yhteisen toimielimen perustaminen (Kuntalaki 8 ja 51§) Heinolaan, jolloin Heinola toimii ns. vastuukuntana. Osana valmistelua on valmisteltu myös kuntalain 52 §:n mukaista yhteistoimintasopimusta.

Huhtikuussa 2025 osana valmistelua on pidetty poliittisia neuvotteluja ja päädytty siihen, että Heinolan kaupungin organisaatioon perustetaan ympäristönsuojelutehtäviä varten yhteinen ympäristölautakunta Heinolan, Sysmän ja Hartolan kanssa sekä Heinolan ja Hartolan rakennusvalvontatehtäviä ja päätöksentekoa varten ympäristölautakunnan alainen rakennusvalvontajaosto.

Neuvottelujen perusteella on sovittu, että ympäristölautakunta koostuu Heinolan 7 jäsenestä sekä Hartolan 3 jäsenestä ja Sysmä 3 jäsenestä (yhteensä 13 jäsentä).

Yhteisestä toimielimestä säädetään kuntalain 51 ja 52 §:issä. 51 §:n mukaan kunta voi hoitaa tehtävää yhden tai useamman kunnan puolesta siten, että kunnilla on yhteinen toimielin, joka vastaa tehtävän hoitamisesta. Tehtävää hoitavaa kuntaa kutsutaan vastuukunnaksi.

Yhteisen toimielimen perustamisesta tulee sopia yhteistoimintasopimuksella. Kuntalain 52 §:n mukaan yhteistä toimielintä koskevassa sopimuksessa on sovittava ainakin:

- 1) yhteisen toimielimen tehtävistä sekä tarvittaessa 8 §:ssä tarkoitetun järjestämisvastuun siirtymisestä;
- 2) yhteisen toimielimen kokoonpanosta ja muiden kuntien oikeudesta valita toimielimen jäseniä;
- 3) kustannusten perusteista ja jakautumisesta;
- 4) sopimuksen voimassaolosta ja irtisanomisesta.

Keskeistä yhteisen toimielimen osalta on myös järjestämis- ja päätösvallan siirtyminen vastuukunnalle. Tämä tarkoittaa mm. hallintosäännön muutoksia, jossa Heinolan kaupungin hallintosääntöä muutetaan johtamisjärjestelmän ja siihen liittyvän toimivallan osalta siten, että Heinola vastuukuntana vastaa ympäristönsuojelun tehtävien järjestämisestä yhteistoimintasopimuksen mukaisesti. Lisäksi yhteiselle toimielimelle

tulee varata talousarvioon määrärahat toiminnalle kustannusjaon perusteiden mukaisesti.

Asian eteneminen -prosessi

Nyt tehtyjen valmistelujen pohjalta on yhteisymmärrys asian edistämisestä ja on tarkoituksenmukaista, että prosessia viedään eteenpäin siten, että kunnat hyväksyvät yhteistoimintasopimuksen, jossa sovitaan kuntalain mukaisesti mm. kustannustenjaosta ja toimielimistä.

Yhteistoimintasopimuksilla kunnat sitoutuvat toimielimen perustamiseen ja järjestämisvastuun siirtoon, Hartola sekä ympäristönsuojelun että rakennusvalvonnan osalta ja Sysmä ympäristönsuojelun tehtävien osalta. Sopimuksen hyväksymisen jälkeen hyväksytään hallintosäännön muutokset ja talousarvio.

Tavoitteena on, että järjestämisvastuu siirretään 1.1.2026 alkaen. Heinolan valtuusto hyväksyy uuden mallin mukaisen hallintosäännön syksyllä ja valitsee sopimuksessa sovitun mukaisesti jäsenet uusiin toimielimiin. Ympäristölautakunta aloittaa nyt valmistellun sopimuksen mukaisesti toimintansa kuitenkin jo 1.10.2025, jotta se voi tehdä Heinolan kaupunginhallitukselle esityksensä talousarviosta vuodelle 2026.

Yhteistyössä valmisteltu yhteistoimintasopimus esityslistan liitteenä.

Tiedoksianto

Hartolan kunta kunta@hartola.fi

Sysmän kunta kirjaamo@sysma.fi

Kirjaamo kirjaamo@heinola.fi

Taloustuki taloustuki@heinola.fi

kaupunkiympäristöjohtaja, johtava rakennustarkastaja,
ympäristöpäällikkö